

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Kelemen Ügyvédi Iroda által képviselt **I. r., II. r. felpereseknek**, a Nagykanizsai I. sz. Ügyvédi Iroda által képviselt, felszámoló által képviselt **alperes** ellen számlakiadásra kötelezés és vállalkozói díj megfizetése iránt indított perében a Zala Megyei Bíróság 2009. december 9. napján kelt 4.G.40.054/2009/19. sorszámú ítéletével szemben az alperes részéről 21, 22, és Gf.3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán megtartott tárgyaláson meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 1.729.800,- Ft (Egymillió-hétszázhuszonkilencezer-nyolcszáz) Ft le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

1998. május 1. napján a felperesek - mint megrendelők - és az alperes - mint vállalkozó - között építési szerződés jött létre a **Helység 1, ...** szám alatti családi ház építési munkáinak elvégzésére, 15.000.000,- Ft + Áfa (18.750.000,- Ft) tájékoztató irányarat és 1998. június 1.-i teljesítési határidőt kikötve. A szerződésben az alperes I. osztályú minőségű teljesítést vállalt. A kikötött irányár csak az alperes munkadíjára terjedt ki, a beépített és az alperes által beszerzett építési anyagok költségeit az építkezés során a felperesek nevében eljáró felmenőjük, "A" előlegezte, részletekben. A szerződésben a felek a végleges vállalkozói díj meghatározására tételes elszámolást kötöttek ki, nem határozták meg viszont a beépítendő anyagok várható mennyiségét, fajtáját, és az egyes szakipari munkák óradíját sem. A

szerződéskötést követően megkezdett munkálatok során a felperesek több pótmunkát rendeltek meg, míg egyes megállapodott munkatételek elmaradtak. A kivitelezés során az alperes építési naplót nem vezetett, és az egyes munkafázisok befejezése után felmérési naplót sem készített. Az alperes szervezeti képviselője, "B" az 1998. december 21. napjáig elkészített munkák anyagköltségéről és munkadíjáról kézírással elszámolást készített, amelyben mind az elkészült, mind a „visszalévő” építési munkák vállalkozói díjából a felpereseknek 10 %-os engedményt biztosított. A megrendelők hozzátartozója "A" az 1998. június 8. napjától az 1999. október 21. napjáig átadott anyagvásárlási-előleg összegekről átvételi elismervény lapokat vezetett, melyeken a részösszegek átadását az alperes üzletvezetője, "B" aláírásával ismerte el. Az alperes a 2000. január 3. napján kelt - felperesekhez címzett - felszólító levelében úgy nyilatkozott, hogy az "A" tagságával és ügyvezetésével működő, Cg-... cégjegyzékszám alatti "C" Kft. az építkezéshez „illegális úton” 3.074.445,- Ft-ot biztosított. Így az építési költségből az alperes felé 44.515.149,- Ft „realizálódott”. Az alperes 1999 októberéig végzett építési munkát az építményen, ezt követően a felperesek egyes munkákat más vállalkozóval fejeztettek be. A felek között elszámolási vita alakult ki, így az alperes egyoldalúan és az építési helyszíntől távol készített „felmérési naplót”, amely szerint az általa kivitelezett munkák után az Áfa-t is magában foglaló 69.005.667,- Ft vállalkozói díjra jogosult. Az alperes 2006. február 16. napjától áll felszámolás alatt.

A felperes keresetében számlakibocsátásra kérte kötelezni az alperest, amelynek a bíróságok jogerős ítéletükben helyt adtak.

Az alperes módosított viszontkeresetében 14.364.127,- Ft ki nem fizetett vállalkozói díj, valamint annak az 1999. november 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni a felpereseket egyetemlegesen. Az elsőfokú eljárás során lefolytatott szakértői bizonyítás eredményeként a részére járó vállalkozói díjat bruttó 54.889.831,-Ft-ban határozta meg, melyből a felperesek előzetesen 40.525.704,- Ft-ot fizettek ki.

A felperesek a viszontkeresetre előterjesztett ellenkérelmükben annak elutasítását kérték. A becsatolt átvételi elismervényekre utalva állították, hogy a kivitelezés során 46.025.704,- Ft vállalkozói díjat fizettek meg az alperesnek, melyet 49.100.149,- Ft-ra növel a "C" Kft. által kifizetett 3.074.445,- Ft. A bíróság által kirendelt építész igazságügyi szakértő által kimunkált 15.906.346,- Ft munkadíjból az alperes által biztosított kedvezményre tekintettel 10 %-os levonásnak van helye, ezért az alperesnek járó teljes vállalkozói díj 41.407.217,- Ft + Áfa, azaz 51.759.021,- Ft.

A felperesek a viszontkeresettel szemben szavatossági kifogást is előterjesztettek, melyben 3.614.344,- Ft beszámítását kérték az alperes hibás teljesítése miatt. Ezen összegből 1.864.344,- Ft-ot árleszállítás jogcímén, míg 1.750.000,- Ft-ot a hibásan kivitelezett alperesi munkatételek kijavítási költségként.

A szavatossági kifogásra az alperes azzal érvelt, hogy a felperesek hibás teljesítésből eredő követelésüket az alperes felszámolása során a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról

szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 37. § /1/-/2/ bekezdésében meghatározott határidőkön belül nem jelentette be, amely a 37. § /3/ bekezdése és a 36. § /1/ bekezdése alapján jogvesztéssel jár.

A felperesek - a szavatossági kifogáson túl - hivatkoztak arra is, hogy a bíróság által kirendelt szakértők tételes elszámolásában az alperes által felhasznált anyagokat nem az I. osztályú anyagok költségével kell számítani, mivel az alperes több esetben osztályos, avagy osztályon kívüli anyagokat használt fel.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *ítéletével* a viszontkeresetet elutasította, kötelezte egyben az alperest a felperesek javára perköltség viselésére. Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában - annak ténybeli megállapítása mellett, hogy a felek között tételes, utólagos elszámolásra irányuló építési szerződés (Ptk. 402. § /1/ bekezdés) jött létre - rámutatott, hogy a perben az alperest terhelte annak bizonyítása, hogy milyen munkanemeket végzett, milyen mennyiségű és minőségű anyagot épített be, hány munkaórát töltött az építéssel, és munkadíját milyen egységen kell elszámolni. Értékelése szerint a perben az alperes nem bizonyította, hogy a megrendelő felperesek elfogadták azt az előzetes költségvetést, amelyben a munkadíjat 1.500 Ft/óra díjjal számolta fel. Az alperes által teljesített építési munka anyagköltsége és munkadíja megállapítására lefolytatott szakértői bizonyítás során az elsőfokú bíróság által kirendelt "D" szakértő az alperes vállalkozói díját 46.608.355,- Ft-ban, míg "E" igazságügyi szakértő 53.747.315,- Ft-ban határozta meg. Az egymásnak részben ellentmondó szakértői vélemények különbségeinek feloldására az elsőfokú bíróság a szakértőket egymás szakvéleményeire írásban nyilatkoztatta, valamint a szakértőket együttesen is meghallgatta. Az együttes meghallgatás során a szakértők véleménye egyező volt a tekintetben, hogy az anyagköltséget nem az I. osztályú anyagok beépítését feltételezve kell megállapítani, mivel az alperes sok esetben nem ilyen anyagokat épített be. Emiatt a "E" szakértő által megállapított alperesi díjból 5.693.944,- Ft levonásnak van helye. Ezzel a levonással a két szakértő által megállapított díj között a hibahatáron belüli, nem lényeges, mindössze 2,5 %-os különbség volt. Ennek figyelembevételével az elsőfokú bíróság - mérlegeléssel (Pp. 206. § /3/ bekezdés) - az alperes vállalkozói díját úgy határozta meg, hogy az „nem haladhatja meg” a 47.500.000,- Ft-ot, melyből 30.000.000,- Ft az anyagköltség, 17.500.000,- Ft pedig a munkadíj. Ez utóbbi munkadíjat az alperes által biztosított 10 %-os kedvezményre további 1.750.000,- Ft-tal kell csökkenteni. (15.750.000,- Ft) Így az alperesnek az építési munkák befejezése után 45.750.000,- Ft vállalkozói díj járt. Ezzel szemben a felperes a becsatolt átvételi elismervényekkel 46.025.704,- Ft anyagköltség kifizetését igazolta, melyhez hozzá kell számítani a "C" Kft. által az építkezésre az alperesnek kifizetett 3.074.445,- Ft-ot. Az így számítható 49.100.149,- Ft díj meghaladja az alperes részére számítható 45.750.000,- Ft vállalkozói díjat, ezért a viszontkereset alaptalan.

Az elsőfokú bíróság alaptalannak tartotta a felperesek beszámítási kifogását is, mivel nem vitatottan az alperes felszámolási eljárásban a Cstv. 37. § /1/-/2/ bekezdésében meghatározott határidőkön belül a szavatossági követelésüket nem jelentették be. A határidő elmulasztása így jogvesztéssel járt, a felperesek anyagi joga - ebben a részben - megszűnt.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő *fellebbezést* az elsőfokú bíróság ítélete részbeni megváltoztatása és a felperesek 13.829.831,- Ft tőke, annak az 1999. november 1. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére kötelezése iránt. Az elsőfokú bíróság ítéletét fellebbezésében *egyrészt* azért vitatta, mert álláspontja szerint nem lett volna helye az alperes vállalkozói díja 5.693.944,- Ft-tal csökkentésének arra hivatkozással, hogy a beépített anyagok nem I. osztályúak. Ez az igény ugyanis nem a vállalkozói díj meghatározásakor, hanem a felperesek által szintén állított hibás teljesítéssel kapcsolatban érvényesíthető követelés. A felperesek azonban az alperes hibás teljesítése miatti követelésüket az alperes felszámolási eljárásában nem jelentették be, ezért ezt a követelésüket a perben beszámítás útján nem érvényesíthetik. (Cstv. 36. § /1/ bekezdés) *Másrészt* sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság az alperes munkadíját, 1.750.000,- Ft-tal csökkentette. Érvelése szerint a per korábbi szakaszában tett felperesi nyilatkozatok cáfolják, hogy a felek között a 10 %-os kedvezményre megállapodás jött volna létre. A peradatok közül kiemelte "E" szakvéleménye 1. számú mellékletét, mely 2000. január 10. napján kelt levélben a felperesek megalapozatlannak tartották az alperes 1999 decemberében átadott tételes költségelszámolását. *Harmadsorban* a felperesek által kifizetett díj összegét azért vitatta, mert az átvételi elismervény - listán az 1999. június 30-i dátummal feltüntetett 865.704,- Ft illetve 1.600.000,- Ft nem pénz átadását illetve átvételét igazolja, hanem számla illetve anyag átvételét. Ezért a felperesek által kifizetett díj nem 46.025.704,- Ft, hanem csak 41.060.000,- Ft volt. *Végül* vitatta, hogy a "C" Kft. által „3.074.445,- Ft-ról kibocsátott számlát” felperesi teljesítésként el lehet-e számolni. Kifejtette, hogy az alperes a "C" Kft. részére 6.335.000,- Ft-ról bocsátott ki számlát, az alperes pedig a 2000. január 3. napján kelt okiratban részletezte, hogy ezt az összeget mire számolta el. A fellebbezésben azt ugyan nem vitatta, hogy a felperes kérésére különböző anyagokat rendelt meg a családi ház építéséhez úgy, hogy a számla „fogadó neveként” a "C" Kft-t jelölte meg. Így több esetben térburkolatot rendelt, úgy hogy a szállítólevél címzettje a "C" Kft. volt. A 3.074.000,- Ft felperesek javára elszámolását azért vitatta, mert „ennek a követelésnek az engedményezésre nem került sor.”

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

Az ítélet az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem korlátai között bírálta felül (Pp.253. (3) bekezdés) és megállapította, hogy az alperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet az ítélet a viszontkeresetett elutasító érdemi döntéssel egyetértett.

A felek között építési-szerelési munka elvégzésére irányuló vállalkozási szerződés (Ptk.402. §) jött létre, amely annak végleges teljesítése nélkül meghiúsult. Ilyen esetben a vállalkozó által részben kivitelezett mű ellenértékét, a vállalkozói díjat (Ptk.397.§ (1) bekezdés) a felek közötti szerződésben meghatározott rendelkezések szerint kell elszámolni. A felek a szerződésben a díj meghatározására utólagos tételes elszámolást kötöttek ki, mely a jogviszonyuk teljesítés nélküli lezárása esetére is irányadó. Ezért a hátralékos vállalkozói díj megfizetése iránt folyamatban lévő perben a kirendelt építész szakértőknek az alperes által kivitelezett épületrészek beépített anyaga aktuális költségét, és az egyes munkarészekhez

tartozó vállalkozói munkadíjakat kellett kimunkálniuk. A beépített anyagok költsége meghatározásánál a szakértőknek nem egy fiktív anyagköltséget, hanem a ténylegesen beépített építési anyagok költségét kellett meghatározniuk. Amennyiben a beépített anyag nem első osztályú minőségű volt, hanem „osztályos”, avagy osztályon kívüli; akkor a minőségi osztálynak megfelelő árat kellett meghatározni. A szakértők az első osztályú anyagok költségét szakvéleményükben személyes meghallgatásuk (G.40.054/2009/16. tjkv.) során korrigálták a ténylegesen beépített anyagok költségére, amely 5.693.944,- Ft -os levonást eredményezett. Nem arról van tehát szó, hogy a felperesek - az osztályos, osztályon kívüli anyagok beépítése miatt - árleszállítás iránti szavatossági kifogást (Ptk.306.§ (1) bekezdés, 308.§ (4) bekezdés) terjesztettek volna elő; hanem csupán a tényleges anyagköltségnek megfelelő díjelszámolásról. Ebben az esetben pedig, - a fellebbezés érvelésével szemben - a felpereseket nem terhelte a Cstv.37.§ (1) bekezdésében szabályozott bejelentési kötelezettség, annak elmulasztása pedig nem járt a Cstv.37.§ (3) bekezdése alapján jogvesztéssel. (BDT.2009/1983, BDT.2008/1881)

Az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat helytállóan mérlegelve (Pp.206.§ (1) bekezdés) állapította meg, hogy az alperes a felperesek által 1999. januárjában átvett, 1998. december 21. napjáig terjedő elszámolásában (G.40.089/2001/61/ F/2.) a felperesek részére mind az elkészült, mind a hátralévő munkák díjából 10 %-os engedményt biztosított. Ennek - a kézírással készült - okiratnak a tőle való származását az alperes szervezeti képviselője, **"B"** tanúként elismerte. (G.40.010/2006/22. tjkv. 3. oldal) A felperesek ugyan külön, írásban nem fogadták el ezt a felajánlott kedvezményt; azonban maguk is a 10 %-os kedvezmény figyelembe vételével kérték az alperes munkadíja elszámolását, tehát kétségtelenül egyetértettek azzal. (Ptk.216.§ (1) bekezdés) A fellebbezésben kiemelt okirat, a felperesek jogi képviselője 2000. január 10. napján kelt levele mindezt nem cáfolja, mert abban a felperesek nem az 1999. januárjában, hanem az 1999. decemberében átvett elszámolást vitatták.

Az elsőfokú bíróság a feleket a perben bizonyítandó tényekre a Pp.3.§ (3) bekezdése alapján többször figyelmeztette, és felhívta őket, hogy további nyilatkozataikat a Pp.141.§ (6) bekezdése szerint a gondos és az eljárást elősegítő pervitelnek megfelelő időben adják elő, mert alapos ok nélküli késlekedés esetén a bíróság azok bevétele nélkül határoz. (Pl.: G.40.054/2009/3. szám alatti végzés) Az elsőfokú bíróság felhívásai ellenére az alperes az elsőfokú eljárás során arra nem hivatkozott, hogy a felperesek által benyújtott átvételi elismervény - listán az 1999. június 30-i dátumú 865.704,- Ft, valamint 1.600.000,- Ft nem pénz átadását, illetve átvételét igazolja, hanem számla illetve anyag átvételét. Az alperes a fellebbezésében nem hivatkozott arra sem, hogy ez a fellebbezésben állított tény az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott volna a tudomására, végül arra sem, hogy e tény késedelmes bejelentésére alapos oka volt. Ezért az említett tény másodfokú eljárásban való figyelembevételét a Pp.235. § (1) bekezdése kizárja. Másfelől: az alperes maga sem állított olyan bizonyítékot, mely alátámasztaná, hogy a 865.704,- Ft-os és a 1.600.000,- Ft -os tétel nem pénz átadását jelentette volna.

Az alperes által a felperesekhez, valamint a felperesek rokonához, Id. **"A"**hoz 2000. január 3. napján írt levelekből (G.40.054/2009/3/F/1-2.) kitűnően az alperes, valamint Id. **"A"**

tagságával és ügyvezetésével működő "C" Kft. között jogviszony állt fenn. Ebben a jogviszonyban nem a "C" Kft., hanem - az általa nyújtott szolgáltatásról - az alperes bocsátott ki számlát, amelyre a "C" Kft. 6.335.000,- Ft- ot fizetett ki. Ebből az összegből az alperes 3.074.445,- Ft-ot a perbeli építkezés vállalkozói díjára számolt el. Ezt a pénzbeli teljesítést az alperes a Ptk.286.§ (1) bekezdése alapján - a jogviszonyukon kívüli harmadik személytől - köteles volt elfogadni. Megjegyzendő, hogy a perbeli felek jogviszonyában természetesen volt a harmadik személy részéről történő ellenérték - teljesítés, mert az átvételi elismervény-listán szereplő összegeket idősebb Id. "A" teljesítette. Ezért alaptalan az a fellebbezési érvelés, hogy a 3.074.445,- Ft kifizetést nem lehet vállalkozói díj teljesítéseként elszámolni. Tekintve, hogy egy vállalkozói díj tartozás megfizetéséről volt szó, nem merülhet fel a fellebbezésben hiányolt (követelés) engedményezés (Ptk.329.§ (1) bekezdés)

Ezekre figyelemmel az ítélet tábla a elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett részét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A pereszes alperes a Pp.78. § (1) bekezdése alapján viselni köteles az első- másodfokú eljárásban felmerült (illeték-feljegyzési joga folytán) le nem rótt fellebbezési illetékből és ügyvédi munkadíjból álló saját perköltségét. Az elsőfokú ítélet megállapításával szemben a korábbi másodfokú eljárásban a Győri Ítélet tábla az elsőfokú bíróság 2005. május 30-án kelt 5.G.20-01-040089/71. sorszám alatti ítéletét nem lényeges eljárási szabálysértés (Pp.252.§(2) bekezdés), hanem megalapozatlanság (Pp.252. (3) bekezdés) miatt helyezte hatályon kívül. Így az Itv.51. § (1) bekezdésében meghatározott illetékmentesség a korábbi fellebbezési eljárásban le nem rótt fellebbezési illetékére nem érvényesült. Ezért az alperes köteles viselni mind a jelenlegi fellebbezési eljárásban le nem rótt 829.800,- Ft, mind pedig a korábbi fellebbezési eljárásban le nem rótt 900.000,- Ft (együtt: 1.729.800,- Ft) fellebbezési illetéket.

A felperesek fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztettek elő, a kitűzött fellebbezési tárgyaláson nem jelentek meg, így költségük a fellebbezési eljárás során nem merült fel. Ezért annak megállapítását az ítélet tábla mellőzte.

Győr, 2010. június 16. napján

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: